Մանզումէի Էֆքեար

Մանզումէի էֆքեար սէնէտէ 300 նիւսխէ իթթիպարըլէ դըրլէթի իս թանպօլ իչին 2 լիրայի-տուգրու կիպի, թաշրալար իչին տախի սէնէտէ 250 նիւսխէ վիրիլիրէք, վէ բօսթա բարասըտա իչինտէ օլարագ քէզալիք 2 լիրա տըր:
Նիւսխէսի 40 ար բարատա սաթըլմագտա տըր:

Մ Ի Ւ Ն Ա Տ Ի Ւ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

Իլանաթըն ալէհէր սաթըրը պիրինճի սէֆա 3, իքինճի սէֆա 2, վէ իւչիւնճիւ վէ սայիր սէֆալար իչին 1 ղշ. վէ իլան ըրրասընա գօնուլմաճան իլանըն սաթըրը 5 ղշ. տըր:
Մէքթուպ վէ սայիրէ Գալաթասա Բէնքէմալին Բազարընտա վագը Նօ 41 իրսի խանընտա կարապետ Բ. Փանոսեան իտարէնէ կէօնտէրիլմէլի տիր:

ՍԷՆԷ 10 ١٢٩٢ ՐԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ ٢٠ 1875 ԱՊՐԻԼ 19 ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ ԱԼԱՖՐԱՆԳԱ ՄԱՅԻՍ 1 Ն 2799

CONTREFAÇONS

Թագլիտ էտիլմիշ պիր էւաճը պիլէրէք սաթմագ, պիր ֆապրիգանըն ըսմիւնի իշարէթինի վէ պիր տէ խասիյէթինի թագլիտ իթմէք, քանունէն մէմնու օլան շէյլէրտէն տիր:

Էհալիյի եյիճէ աթաթմագ իչին, ֆապրիգա մարգասընը վէ հաթթա իմզասընը թագլիտ իտէն պիր թագըմ ուժտանսըզ ատամլարըն իչինտէ նոյլէլէր տէ վար տըր քի, հասթալըգըն պաշըրճա իւնսիւրու օլան խոտիւր տը Փէր եէրինէ սաչը գըպըրըգ գոյմագտա տըրլար:

Հէքիմ վէ խասթալարըն, հասթալըգըլա էմնիէթի քեամիլէլէրի պուլունմասը ճիհէթիլէ, մէզքիւր հիյլէլի հասթաթան անլէրի սագընտըրմաքը վաճիպէյի զիմմէթիմիզտէն աատ իտիպ, հիյլէքեար վէ հէմթէօհմէթլէրինէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան ճէզա վէրիլէնէտէք, ասըլ Պըլանքար հասթալընը մէմուրլարըմըզտան վէ եախօտ ըըտգ ու սատագաթլըրընա միւրաճաաթ իտէրէք սանաթտաշըմըզ օլան էճզաճըլարտան ալմալարընը րիճա իտէրիզ:

Blancard

Էճզաճը, րէ Պոնափարթ, 40, Բարիզ

MAL DE DENTS

LES GOUTTES JAPONAÍSES

ՏԻՇ ՀԱՐԸՍԸ

Մաթէր Գէյլիւս Թապիր օլունան իլաճ, չիւրիւքմիւշ տիշ աղըրըսընը պիրաէն պիրէ քէսէր, վէ տիշի չիւրիւթմէքսիզ աղըրըը «իւթիւն պիթիւն տէֆ իտէր:

Պուլունուր իսթանպօլտա Տէլլա Սուտա, Ճաննի, Վէլէշ վէ գումբանեասը էճզախանէլէրինտէ:

ÉLIXIR & DRAGÈES DU DR RABUTEAU

ՖՐԱՆՍԱ ԱԳԱՏԷՄԵԱՍԸ ԹԱՐԱՖԸՆՏԱՆ ՆԱՅԻԼԻ ՄՈՒՔԵԱՖԱԹ ՕԼՄՈՒՇ ՕԼԱՆ ՏՕԳԹՕՐ ՐԱՊԻՒԹՕՆՈՒՆ ՇՈՒՐՈՒՊ ՎԷ ՀԱՊԼԱՐԸ

Իչինտէ Բրօթօքլօրիւր տը ֆէր պուլունան մէզքիւր մուալիճէլէր, ՏԱՐԸԼԸՂԸ, ԳԱՆՍԸԶԼԸՂԸ, վէ ՐԷՆԿՍԻԶԼԻԿԻ տէֆ իտէր, վէ աթէշ ընգըթլագ իթմէքսիզին զայիֆ միզաճ օլանլարը գուվվէթլէտիր:

Մէզքիւր մուալիճէնին Թէճրիւպէսինի ադաւէմեա ազասընտան պուլունան հէքիմլէր Բարիսին խասթախանէլէրինտէ իճրա իթմիշ օլուպ, սայիր պիլ ճիւմլէ չէլիքի պու կիպի իլաճլարտան իւսթիւն օլտուղունու թաստիգ էտ, խասթալարա պունլարտան վէրմէքտէ տիրլէր:

Տէրխաատէթտէ Տէլլա Սուտա, Ճաննի վէ Վէլէշ վէ գումբանեանըն մաղազասընտա սաթըլըր:

AVIS IMPORTANT

ՏԻՇ ԹԷՄԻԶԼԷՅԻՃԻ ՍՈՒ

Վիյէննա տօքթօրլարընտան տիշ Թապիպի մէշհուր տօքթօր Բօբըն իճատքէրտէսի օլան իշպու սու, տիշլէրի, վէ տիշ էթլէրինի սաղլամ սագլար վէ տիշ վէ աղըզ խասթալըգլարընը իւիւլթիւրիր:

ԲԱԹ ԱՆԱԹԷՐԻՆ

Տօքթօրը միւմայիլէյհին ԲԱԹ ԱՆԱԹԷՐԻՆ թէսմիյէ օլունան իշպու Թիրթիպի նէֆիսին ֆէնա գօգուսունու պըտըրըտան մաատա, տիշլէրի ղայէթլէ պէեազլաթըր վէ չիւրիւթմէզ վէ տիշ էթլէրինի գուվվէթլէթլէթտիրիր:

ՏԻՇ ԹԷՄԻԶԼԷՅԻՃԻ ԹՕԶ

Իշպու թօզ, քիրլի տիշլէրի պէեազլաթըպ տիշլէրէ քէնտի Թապիի րէնկինի վէրիր:

ԻԶԻ ՊՕՇ ՏԻՇ ԻԶԻՆ ԳՈՒՐՇՈՒՆ

Թօզ վէ սու հէյէթինտէ օլան իշպու գուրշուն, իչի պօշ վէ չիւրիւք տիշլէրի տօլտուրմագ վէ տիշլէրի էվվէլքի հէյէթինէ վար իլէմէք իչին իսթիմալ օլունուր: Իշպու մուալիճէ, տիշլէրին քիրլէնմէսի իօնիւնիւ ալըրը կիպի տիշլէրին սիւնիւրլէրինէ գուվվէթ վիրիպ, պիւթէն աղըզ տիշ աղրըընտան մուհաֆազա իտէր:

Սաթըլըր Գալաթատա Նիւքէէք գալըրըըմտա միւսիւ Վէլէշ վէ գումբանեասընըն 0 նիւմէրօլու մաղազասընտա:

ԻԼԱՆԱԹ

Les annonces pour la France sont exclusivement reçues à Paris chez M. E. Orain 9 Rue Drouot et les annonces pour l'Angleterre chez M. E Micoud 81A Fleet Street, Londres E. C.

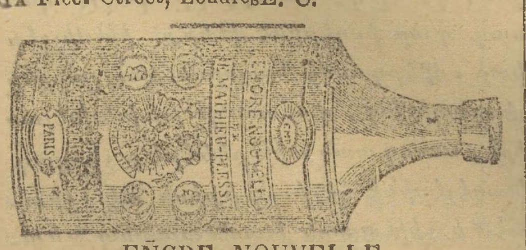

ENCRE NOUVELLE

Բարիս, Մաթիօ, Բլէսի, Բարիս,

ԵԷՆԻ ՄԻՒՐԷՔՔԷՊ

1867 սէնէսի էքսբօզիսիօնունտա Լէժիօն տ'Օնէօր նիշանընըն խաչընը վէ 1873 սէնէսի Վիյէննա էքսբօզիսիօնունտա տաիւ լիւեագաթ միտալեասը ալագ իւլէմիշ տիր.

Գօրէա իչին մէնէքշէ րէնկինտէ եէնի միւրէքքէպ:

Քեաֆֆէյի պէօյիւք նէզարէթլէրտէն գապուլ օլունմուշ տուր:

Պուլունուր իսթանպօլտա Վէլէշ վէ գումբանեանըն վէ Տէլլա Սուտանըն էճզախանէլէրինտէ:

E. PINAUD ET MEYER

Զամը հայրէթի շահանէ վէ Ինկիլթէրա գըրալիչասը հայրէթլէրինին լավանտա վէ բումատաճըըը Է. ԲԻՆՕ վէ ՄԷՆԷՐ շիրքէթինին Բարիսա մէնէքշէ չիչէյի մահսուլաթը մախսուսէսի:

ԹՈՒԹԻԼԸ ՍԱՊՕՆ
ՄԷՆՏԻԼ ԻԶԻՆ ԼԱՎԱՆՏԱ
ԲԻՐԻՆՃ ԹՕԶՈՒ
ԹՕԱԼԷԹԱ ՍՈՒԵՈՒ
ՍՈՒԼՈՒ ԲՕՄԱՏԱ
37, Պուլվար տը Ըսթրասպուրկ, 37

ԲԱՐԻՍ
Պաշլըճա լավանտաճը վէ բէրուքէր մաղազալարընտա վէ էճզախանէլէրտէ պուլունուր:

1862 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ ՔԻՒՇԱՏ ՕԼՈՒՆԱՆ ՍԷՐԿԻՒ ՈՒՄՈՒՄԻՏԷ ՄՈՒՔԵԱՖԱԹ ԱԼՄԸՇ ԻԹՄԻՇ

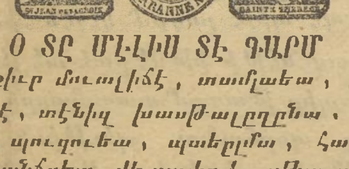

Օ ՏԸ ՄԷԼԻՍ ՏԷ ԳԱՐՄ

Մէզքիւր մուալիճէ, տամլաեա, քէօթիւրիւմլիւք, տէնիզ խասթալըղընա, գօլէրաեա, պուղուլմա, պաեըլմա, հազմըըզլըղա, սանճըեա, վէ սայիր խասթալըգլարա գարշը պիրէպիր տիր:

ՊՕՍՏԱՅԷ

ՏԷ ԳԱՐՄԸՆ պիրինճի խալէֆի
Բարիս, 14, Թարան սօգագը
Պաշլըճա մաղազալարտա տէբօզիթօսու վար:

DOCTOR IN ABSENTIA

Թէպտիլի մահէլ իթմէքսիզին հէքիմլիք վէ ուլում ու ֆինուն, իլմի իլահի, վէ Ֆէյլէսօֆլուգ վէ ավօգաթլըգ վէ մուսիգատա տիպլօմա ալմագ իսթէյէնլէրին, ժէրսէյտէ (Ինկիլթէրա) Բօա սօգագընտա 46 նիւմէրօլու խանէտէ միւսիւ Մէտիքիւսէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի:

ՍԱՐՐԱՖ ՎԷ ՍԱԱԹՃԸ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Ժ. Տ. ՃԱՆԷԹԹՕ

Ն. 16 Կալաթա, Վօյվօտա խանը Ն. 16

Մէզքիւր մաղազատա Պուքրէշ չէհրի իսթիգրազ Թահվիլաթընըն բըրօմէսլէրի սաթըլըր պէշէր ղուրուշա: Մէզքիւր բըրօմէսլէր Թէքմիլ իգրամիէյի գազանըրլար: Գուրասը ալթիրանկա մայիս 1 տէ չէքիլէճէք օլուպ, 8400 Թահվիլ գազանաճագ վէ պիրինճի իգրամիէ, 50,000, 10000, 5000, 2000, 1000 Ֆըրանգտան իպարէթ պուլունաճագ տըր: Սաթըլըգ բըրօմէսնէր նէ միգտար իգրամիէ գազանսա, բըրօմէսի ալըպ սըլ անա Թահվիլինի վէրմէյի վէ եախօտ բըքօնթօեու ալըգօեարագ գազանան մէպլաղը էօտէմէյի Թաահիւտ իտէրիմ:

Մէզքիւր մաղազատա, Օսմանլը, Բուս, Ֆըրանսըզ, Ուլահ, Ավսթրիա, Իթալեա Ալմանեա վէ Ըսվիչրէին իսթիգրազ Թահվիլաթը տախի պուլունուր:

Մէմալիքի էճնէպիէտէ պուլունուպ պիզիմ իլէ իշին զէվաթտա պէեան իտէրիզ քի հըր նէ քի սըպարըշ իտէրլէր իսէ, աճէյսին պիրլիքտէ եօլլամալը տըրլար:

Թաֆսիլլի մալումաթ ալմագ իսթէյէնլէրին սահիպի իմզաեա միւրաճաաթ էյլէմէլի:

Ժ. Տ. ՃԱՆԷԹԹՕ

ԻՏԱՐԷԻ ԱԶԻԶԻՅԷ

Իւտա 1291 նիսանըն 1 ինճի կիւնէ գըլընաճագ սէֆէրլէր, իսէ Ասէօլէնէ վէ Բոսֆօրըն կէօզէլ հաօւ ու թէյնին:

Ս.	Տ.	ԱՏԱԼԱՐՏԱՆ ՔԷՕՓՐԻՒՅԷ
12	3	Պիւյիւք-ատատան Հէյպէլի, Գուրկազ Գընալը:
1		Բէնտիքտէն, Գարթալ, Պիւյիւք-ատա, Ճազօմօ, Հէյպէլի, Մալթէփէ:
8		Գարթալ, Պիւյիւք-ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը: Իշպու Թարիֆ եալընըզ ճումա կիւնլէրի իճրա օլունաճագ տըր:

ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻՖԻՆԷ

Ս.	Տ.	
2	4	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պիւյիւք-ատա, Գարթալ: Իշպու Թարիֆ եալընըզ ճումա կիւնլէրի իճրա օլունաճագ տըր (*):
9	4	Մալթէփէ, Հէյպէլի, Ճազօմօ, Պիւյիւք-ատա, Գարթալ, Բէնտիք:
10	45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պիւյիւք-ատա:

ԲՕԶՃԸ ԿԻՒՆԼԷՐԻ ԻՃՐԱ ՕԼՈՒՆԱՃԱԳ ՍԷՖԷՐԼԷՐ ԱՏԱԼԱՐՏԱՆ ՔԷՕՓՐԻՒՅԷ

Ս.	Տ.	
11	30	Բէնտիքտէն Գարթալ, Պիւյիւք-ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը:
7	45	Գարթալտան Պիւյիւք-ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը:

ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ ԱՏԱԼԱՐԱ

Ս.	Տ.	
2	30	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Ճազօմօ, Պիւյիւք-ատա, Գարթալ:
	10	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պիւյիւք-ատա, Գարթալ, Բէնտիք:

ԳԱՏԸՔԷՕՅ ԹԱՐԻՖԻ

ԷՒՎԷԼՄԻՅԷ ԻՇԼԷՅԷՆ ՍԷՖԷՐԼԷՐ				ԲՕԶՃԸ ԿԻՒՆԼԷՐԻ			
Քէօփրիւտէն		Գատըքէօյտէն		Քէօփրիւտէն		Գատըքէօյտէն	
Ս.	Տ.	Ս.	Տ.	Ս.	Տ.	Ս.	Տ.
12	15	12	15	1		1	
1		1		2		2	
1	45	1	45	3		3	
2	30	2	30	4		4	
3	15	3	15	5		5	
4	15	4	15	6		6	
5	30	5	30	8		8	
8	30	8	30	9		9	
9	30	9	30	10		10	
10	30	10	30	11		11	
11	15	11	15	12		12	
12		11	45				

ԱՅԻՍԹԷՖԱՆՕՍ ԹԱՐԻՖԻ

Էվվէլճէ սէֆէրլէր

ՍԱԱԹ ՉԼԱՐԸ ԱՅԻՍԹԷՖԱՆՕՍՏԱՆ ՀԱՐԷՔԷԹ

Ս.	Տ.	
12	45	Այիսթէֆանօստան Մաքրի-քէօյ Սամաթեա, Եէնի-գաբու, Գումգաբու:

ԱԽՇԱՄԼԱՐԸ ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ ՀԱՐԷՔԷԹ

Ս.	Տ.	
10	30	Գումգաբու, Եէնի-գաբու, Սամաթեա, Մաքրի-քէօյ, Այիսթէֆանօս:

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԹԱՐԻՖԻ

ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ				ՀԱՅՏԱՐՓԱՇԱՏԱՆ			
Ս.	Տ.			Ս.	Տ.		
12	15	Գաթար	2 Ն.	1		Գաթար	3 Ն
4	15	»	4 »	3	25	»	1 »
8	15	»	6 »	7	35	»	5 »
10	30	»	8 »	11	25	»	7 »

ԱՆԻԾԵԱԼՆ

—

Հեղինակ
* * * ԱԲԲԱՅ

—

Թարգմանեց
Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

—

ԶՄԻՒՌՆԻԱ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏԷՏԷԵԱՆ

—

Այս գիրքն արուեստահնար գործ մ'է, ոչ բանակռիւ է, և ոչ պատմութիւն, ինչպէս որ վերնագիրն ըստ բաւականին կը յայտնէ:

ԱՆԻԾԵԱԼՆ յօրինող քահանայն կարտինալ Ռւայզմէնի, Ֆէնէլօնի, Գամիւսի ընթացքը բռնած է:

Այն միպատանութիւնը 4 հատոր; բաղկացեալ պիտի ըլլայ, որք հետզհետէ պիտի հրատարակուին:

Իւրաքանչիւրին գինը 12 դահեկան:

Կը գտնուի Կ. Պոլիս Զադմագճըլար փողոց թիւ 20 Գավաֆեան եղբարց գրատունը, և Զմիւռնիա Տէտեանց վաճառատունը:

———

ԱԶԳԱՑԻՆ

ԳՕՆՍԷՐ

Նասըլքի մալիւմ տուր, պու ագշամ գօնսէրիմիզ, Իսթանպօլտա կէտիք բաշատա վաղը Օսմանըլը Թէաթրօսունտա, իլք. վէ նիյէթի գավիյէմիզէ նէզարէն սօն գօնսէրիմիզ իճրա խոլընճագ, վէ Թամ սաաթ իքիտէ պաշլանըբ, վէ սաաթ պէշ պուչուգ րատտէլէրինտէ պիթէճէք տիր ։

Պու տէֆա տախի հիմայէթէ լութֆ ու հիմմէթ իլէ պատիի իֆթիխար վէ թէշէքքիւրի ավլիմիզ օլան տէվլէթլու Ալիփֆի բաշա հազրէթլէրի հազըր պուլունմագլըղա հիմմէթ իյլէմիքտէն պաշգա, վիւքէլայի ֆիխամ հազարաթընտան պազըլարընըն տախի թէշրիֆ պուեուրաճագլարը էմէլի էգլէյատէնտիր ։

Պու տէֆա տախի, պա խուսուս չօճուգլարըն սէսլէրինէ զարար վիրէճէկինտէն, թէաթրօ տէրունինտէ սիկարա իշմէմէքլիկէ տիգգաթ վէ հիմմէթ օլունմասընը րէճա իտէրէզ ։

—Շիմտի ալտըղըմըզ մալիւմաթը մուֆթէխիրէյէ նէզարէն, ֆէխամէթլու տէվլէթլու Սատրազամ հազրէթլէրի եա պիզզաթ, վէ եախօտ պիրատէրլէրի հազրէթլէրի գօնսէրիմիզէ թէշրիֆ պուեուրաճագլարտըր ։

* * *

Արժ. Գրիգոր վարդապետ Աբարտեան, միլլէթճէ պաղը իշլէրին թեավիեսի իչին, պու քէրէ Զէյթինատէն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր ։

* * *

ՖԱՋԻԱԹ

Մանզումէմիզի պիր գաչ սէնէտէն պէրու օգումագլըղա տէվամ իթմէքտէ, վէ եախօտ սայիր ղազէթատա օգումագտա վէ իշիթմէքտէ օլանլար տէրխաթըր իտէպիլիրլէր քի, հէր սէնէ Զաթիկտէ, Ասմա ալթընտա վէ Պաղչէ գաբուսունտա, վէ Պալըգ պազարընտա պուլունան պազը զաթլար, քէնտի ղայրէթ վէ համիյյէթլէրինի մէվգըի իճրայէ վազ իյլէյէրէք, պիր մըգտար իանէ թօփլամագլըղա, վէ մէզքիւր իանէ իլէ, կէրէք Փրկիչէ վէ կէրէք Ագապեան վարժարանա պիրէր մըգտար ալէթ բիրինճ վէ սապուն իհտա վէ իրսալինէ հիմմէթէ տէվամ իյլէմէքտէ տիրլէր. Նասըլ քի աթիտէ կէօրիւլէճէքտիր, մէզքիւր ֆազիլէթէ պու սէնէ տախի հիմմէթ իլէ, թէշէքքիւրի ավլիմիզի մուճիպ օլմուշլար տըր ։

Շու ֆազիլէթի օգումագտա վէ իշիթմէքտէ օլան հէր շախսըն մէմնուն վէ մէսրուր օլաճաղընտա շիւբհէ եօգ տուր, չիւնքի իյիլիկի սէվմէզ աատամ թասավվուր բէ. նամիր տիր. Ֆագաթ, էսէֆ վէ թէաճճիւպ իտէճէք եէրի չուլսաը տըր քի, միլլէթիմիզտէ պու թուրլու ֆազիլէթլէրտէն իպրէթ ալարագ, չօգլար տախի այնի թարիգի թութմաճագ եէրտէ, եալընըզ մէմնուն օլարագ իգթիֆա իթմէքտէ տիրլէր. պու իսէ հիսապճա աղլէ մուղայիր տիր, զիրա, քիշի սէվմիկի վէ ալքըշլատըղը շէյի, ալէլ խուսուս ֆազիլէթէ, վէ ալէլխուսուս ֆուգարաեա վէ ումումա սայիր օլաճաղը թագլիտ իտէ, քէնտիսի տախի իճրա իյլէմէլի տիր. Պիզտէ իսէ, պունուն զըտտը կէօրիւլմէքտէ տիր, չէօյլէ քի, ֆազիլէթ սահիպլէրը կիւնտէն կիւնէ նէ գատար չօղալմագտա իսէ, տիլէր թարաֆըտան իճրասը տախի օ գատար էքսիլմէքտէ տիր ։

Հէր միլլէթին ճանը վէ պագասը թէմէլի ֆազիլէթ տիր, հէլէ միլլէթիմիզ իչին օնտան պաշգա չիմտիլէրտէ պիր թարիգիմիզ եօգ տուր, էկէր էհալիմիզ, քէնտի հիւսնի րիզասըյլա, վէ եալընըզ ֆազիլէթ տույղուսույլա չալըշըր վէ իպրազը համիյէթ վէ սախավէթ իյլէր իսէ, մէքթէպլէր, քիլիսէլէր վէ ֆուգարա վէ պիչարէլէր գայըրլաբիլիրլէր, եօգսա սէֆիլ վէ մէթրուք հալտէ գալըրլար, նասըլ քի հէր կիւն թէճրիւպէսինի կէօզլէրիմիզլէ կէօրմէքտէյիզ. պիր թանէճիք խասթախանէմիզ մէմնուն օլունաճագ պիր հալտէ տէյիլ տիր, չիւնքի պիչարէկեանըն սանըրընա վէ իգթիզասընա էլ վիրէճէք գատար իանէ օլունմագտա տէյիլ տիր. Ագապեան վարժարանը տախի մունթաճ հալտէ տիր. չիւնքի զէվաթը համիյյէթքեարանըն սանըրըսը արթաճագ եէրտէ էքսիլմէքտէ տիր, վէ քեաֆֆէյի մէքթէպլէրիմիզ սէֆիլ հալտէ տիրլէր, չիւնքի, հէրքէս քէնտի էվլատըրըն պուլունտուղու մէքթէպէ պիլէ լազըմ կէլէն իմտատ վէ մուավէնէթի իթմէքտէ տէյիլտիր. հէլէ օ պիր թագըմ ատամլարըն, միլլէթլիք պօրճունու պիւթիւն պիւթիւն ինքեար իտէրէք, վէ քէնտիլէրին էվլատը օլմատըղընը, վէ միլլէթճէ իշլէր իլէ մունասէպէթլէրի պուլունմատըղընը պէհանէ իյլէյէրէք, պիր բարա իանէ վիրմէք խիթէմէմէքտէ տիրլէր. Հալպու քի պու ատամլար հիչ տիւշիւնմէմէքտէ տիրլէր քի, հէր գանղի մէտէնի միլլէթտէն օլսալար, միլլէթճէ պօրճլարընը էտայէ մէճպուր տուրլար, վէ եալընըզ Հայ օլտուգլարը իչին պու ինսանիյէթէ գարշը օլան խօտպինլիքլէրինի իճրա իտէպիլմէքտէ, վէ պիլա ճէզա գալապիլմէքտէ տիրլէր ։

Հէր քէս պիլիր քի, սաղ ատամ իչին խաստա իգթիզա օլմայըբ, իլլա խասթա իչին լազըմ տըր, իշթէ միլլէթիմիզտէ օ հալտէ պուլունմագտա, վէ զիեատէ խասթա օլտուղունտան, զիեատէ մուալիճէյէ, եանի ֆազիլէթ մուալիճէսինէ էշէտտի իհթիեաճը պուլունմագտա տըր, վէ էկէր իւզէրինտէ պիր միլլէթլիք էսէրի կէօրիւլմէքտէ, վէ պազը գալմասընա իւմիտ օլունմագտա իսէ, օ տախի, անճագ զէվաթը համիյյէթքեարան վէ ղայրէթքէշանի սայէսինտէ տիր ։

Էկէր հէրքէս, քէնտի գուտրէթինէ կէօրէ, մուավինէթի էֆէնտիլէր կիպի, քէնտի պօրճլարընը թանըեարագ, միլլէթին եարէսինէ, պիլէր մըգտար մէրհէմ իհտասընա հիմմէթ իյլէյէճէք օլսա, պինլէրճէ ֆագըր ու սէֆիլլէրին սէֆալէթլէրի թէսէլլի պուլաճագլարընտա, վէ միլլէթիմիզ ինճէ, ֆարսախ ֆարսախ իլէրու կիթէճէքինտէ շիւբհէ եօգ տուր ։

———

Ս. Յարութիւն մինասիպէթի իլէ իւրիսի Հիւանդանոցա, վէ պիրի Ագապեան վարժարանա իանէ օլմագ իւզրէ, Մըսըր բիրինճի իլէ Գանտիա սապունու միւպայեա օլունարագ, իրսալի իչին, Պալըք-բազար վէ Պաղչէ-գաբու ճիվար սարրաֆլարը իլէ, սաիր արզու իտէն զէվաթը խայըրխահան թարաֆընտան հիմմէթ օլունան իանէնին էսամիսի պէր վէճհի զիր պեեան օլունուր ։

260		Սարրաֆ աղալէր Ն. վէ Բ. Իսթանպօլլուեան
130	»	Խաչիկ վէ Գրիգոր
65	»	Համբարձում վէ Սարգիս Էքմէքճեան
32 20	»	Կարապետ Էվրէնն.
130		Խաչիկ աղա Տամատեան
51		Սարաֆ Թովմասեան վէ Գըըլեան գումպ.
25 20	»	Բիր Քօղմա
25 20	»	Սերովբէ աղա Համուսլուեան
32 20	»	Յարէթ աղա Պէկեան
38 20	»	Հ. Գանիէլ աղա Թահթապուրունեան
25 20	»	Աւետիս վէ Ագաթան աղալէր
130	»	Տէմիրճըբուլեան և Զօպանեան ընկ.
25 20	»	Յ. Կիւլպէնկեան
51		Շէյխիւլ իսլամ խանընտա պիր զաթ
25 20		Սարրաֆ Աղեքսանդր աղա Տ. Յակոբեան
65	»	Թօբուզ օղլու քիր Վասիլաքի
32 20	»	Տիգրան աղա և ընկ.
32 20	»	Քիր Նիքօլաքի վէ Արիսթիտի
12 20		Պիր զաթ
65		Յովհաննէս աղա Գանթարեան
65		Յարութիւն աղա Գընաճեան
12 20		Սարաֆ Եղիա աղա Մկրտիչեան.
10		Սարրաֆ Քիր. Հ. Եւրկի
10	»	Գէորգ » Գարագաշեան
51	»	Թէոդինէս աղա Թահտապուրունեան.
51	»	Քիր. Բէթրօ վէ Խրիսթօ
65		Կարապետ աղա Տիշլեան
12 20		Պիր զաթ
1533		

Ղրշ:	Մէսարիֆաթ
711	136 օգգա Քանտեա սապունու ֆի 5 ղշ. 9 բարատան Փրկիչէ իրսալ օլունան,
298	78 օգգա Մըսըր բիրինճի ֆի 3 ղշ. 33 բարա Փրկիչէ իրսալ օլունան,
355	68 օգգա Գանտիա սապունու ֆի 5 ղշ. 9 բարատան Ագապեանա իրսալ օլան
151	39 1/2 օգգա Մըսըր բիրինճի ֆի 3 ղշ. 33 բարատան Ագապեանա իրսալ օլան,
1515	
78	Համմալըըգ վէ գանթարիյէ
1533	

... Մուէլլիֆ,

Պալէատէ իսիմ վէ մըգտարլարը իլէ մուհարրէր զէվաթը համիյէթքեարան թարաֆընտան ճէմ օլունան իանէ պէտէլինէ, սապուն, վէ բիրինճ իշթիրա օլունարագ պալէատէ պէեան թագսիմ մուճիպի, Փրկիչէ վէ Ագապեան վարժարանա իրսալ օլունարագ պէօյլէճէ հիսապ գափատըլմըշ օլտուղունու թարաֆըմըզտա պիլտիրմէք վաճիպէտէն ատտ օլունմուշ տուր ։

Իսթանպօլ 17 ապրիլ 1875

Յ. վէ Բ. Իսթանպօլլուեան
Սարգիս Էքմէքճիեան
Խաչիկ Մարտիրոսեան

ՏԸԽԻԼԻՑԷ

Գարատաղ հուտուտունուն թայինինի իչին գօմիսէր թային օլունան գօնսօլոս էֆէնտի պու կիւն Սէլանիք թարիգի իլէ մահալլի մէմուրիէթինէ ազիմէթ իտէճէք տիր ։

—Սատրազամ հազրէթլէրի, տիւնքի կիւն Տէրսաատէթ Իրան սէֆիրի տէվլէթլու Մօհսին խան հազրէթլէրի իլէ կէօրիւշմէք իւզրէ սէֆարէթխանէյէ ազիմէթ իթմիշլէր իսէ տէ, սէֆիր հազրէթլէրինի պուլամամըշլար տըր ։

—Տէրսաատէթ Մուճթէմէյի Ամէրիգա սէֆիրի սապըգ միսիւ Պօքէր, պու կիւն վէտալաշմագ իւզրէ, հուզուրը հազրէթի փատիշահիէ չըգաճաղընտան, Տէրսաատէթտէն Բէթէրսպուրկա մութէվէճճիհէն հարէքէթի սալը կիւնիւնէ գալմըշ տըր ։

—Մարթըն օն իքի վէ օն տէօրտիւնճիւ կիւնլէրի Պուրտուր ճիվարընա 8 բարմագ գատար գար եաղըբ, իշպու սէքիզ բարմագ գարըն կիւնտիւզ եաղան տէօրթ բարմագ մըգտարը պէեազ վէ կիճէ եաղան տէօրթ բարմագ մըգտարը գըրմըզը օլուբ, մէզքիւր գըրմըզը գարըն պիր մըգտարը, էհլի մէրագ թարաֆընտան պիր տէմիր գապ իչինտէ էրիտիլտիքտէ, պիր տամլա սու հասըլ օլմաեըբ, պիր մըգտար գըրմըզը թօբրագ հասըլ օլմուշ տուր ։

—Թօբխանէտէ պիր քէպապճընըն, կէչէն կիւն սաաթ 5 տէ տիւքքեանընտա ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթմիշ օլտուղու իշիտիլմիշ տիր ։

—Բէնճշէնպիհ կիւնիւ սատրազամ հազրէթլէրի Պէյօղլունա ազիմէթլէ տիւէլի էճնէպիէ էլչիլէրինէ գարշըլըգ վիզիթա վէրմիշ տիր ։

—Տէրսաատէթ պանգալարը իլէ մալիէ շիրքէթլէրի, սաթտըգլարը վէ ալտըգլարը գամպիալարա տամղա վազ օլունմասընը գապուլ իյլէմիշ օլտուգլարընտան նաշի, բուլ վաղընա կէլէճէք մայիսին պիրինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն պէտ վէ միւպաշէրէթ իյլէեէճէքլէր տիր ։ Հիսսէլէր իւզէրինէ բուլ վազը իչին տահա պիր գարար վէրիլմէմիշ տիր ։ Իշպու պանգալար վէ շիրքէթլէր վէ սարաֆլար վէ թիւճճարլար, մուամէլաթընտա բուլ վաղընա միւպաշէրէթ իտէրլէր իսէ, չիմտիլիք բիասա իլէ, մուամէլաթճա Եւրօպա պէօյլէ բիասալարը րատտէսինտէ պուլունմուշ օլտուգլարընտան, վէ մուամէլաթը տախի քիւլլիեէթլի պուլունտուգլարընտան, տէվլէթ պու խուսուստան իքի միլեօնտան զիեատէ լիրա ավաճը տէրքեար տըր ։

— Եունան թէպաասընտան, մէմալիքի շահանէ կէլիբ իսքեան իտէնլէրին իչինտէ պիր թագըմը մէմլէքէթլէրինտէ էվլի օլարագ, եինէ պուրատա իքինճի տէֆա օլարագ, էվլի տէյիլ իմիշ կիպի էվլէնմէքտէ տիրլէր ։ Պու քէրէ Եունան բուհպան մէճլիսի, Տէրսաատէթ սինօթօսունա պիր մէքթուպ եազարագ, պունուն էօնիւ ալընմասընը թալէպ իթմիշ։ Պունուն իւզէրինէ, Րում բաթրիքի քեաֆֆէյի քիլիսէլէրէ պու պապտէ տըգգաթ օլունմասընը թէնպիհ վէ պու մաէլտէ Եունան սինօթօսունա պիր մէքթուպ իրսալ իյլէմիշ տիր ։

— Կէչէն ֆէվրուարըն 27ինճի կիւնիւ Ինկիլթէրա տէվլէթի թէպաասընտան, Գալաթա մուգիմ միւսիւ Տօթսըն, ղէվճէսի իլէ ճիվար պիր գարիէտէն չէհիրէ կէլիրքէն, օն գատար քէօյլիւ իւզէրլէրինէ հիւճում իտէրէք, մէրգումլարը տէօյմիւշլէր վէ իքիսի իւզէրինտէքի միւճէվհէրաթ վէ աղճէյի վէ էլպիսէյի ալըբ իւրեան վէ մէճրուհ վէ էլ վէ աեագլարը պաղլը օլարագ գար իւզէրինէ թէրք իթմիշլէր իմի ։ Մէրգումէ նասըլսա պաղլարընը չէօզէպիլիբ, գօճասընը տախի խէլաս իլէ, սուգտան տիթրէյէրէք չըպլագ խանէլէրինէ կէլիբ, իքիսի տէ չիտտէթի չիթատան խասթալանըբ, եաթագ տիւշմիւշլէր վէ հիւքիւմէթի մահալլիէ շիքեայէթ իւզէրինէ պիր գաչ ատէմի թաքիփ թէվգիֆ ալմըշ իմի։

Պու տէֆա ալընան Լօնտրա ղազէթալարընըն եազտըղընա կէօրէ, Ինկիլ-

թէրա խարիճիյէ վէքալէթինտէն հէմ թարզիէ վէ հէմ մէրգումէ թազմինաթ օլունմագ ուզրէ, Մէմլէքէթէյն իմարէթինէ իճրայի թէպլիղաթ իչին Տէրսաատէթ սէֆիրի սը Հէնրի Էլլըթա թալիմաթ վէրիլմիշ տիր ։

—Պիր միւտտէթ էվվէլ պանդը Օսմանլըն Տէրսաատէթ պաշ տէրէքթօրլուղու խըտմէթինտէ պուլունմուշ օլան լօրտ Հօպարթըն կէչէն չարշէնպիհ կիւնիւ Մատրաստա վէֆաթ խյլէտիկի թէլէկրաֆ հավատիսաթընտան տըր ։

—Թուլչա միւթասարրըֆը սաատէթլու Ֆախրի պէյ, մարթըն 26 ընճը չարշէնպիհ կիւնիւ, մահէթ վաբօրու իլէ, Սիւննէտէն Թուլչաեա կէլմէքտէ իքէն, 36 ընճը միլտէ միրի միւմայիլէյհ վաբօրու ատահա եանաշտըրըպ, Սիւննէտէն պինմիշ օլան տէօրթ քիշիտէն Թուլչալը Ապտուլլահ վէ Սիւննէլի Մէհէմմէտ էֆէնտիլէրի, հէր նէ սէպէպէ մէպնի իսէ, տահա չըգարթմըշ վէ պու հալը դայրը լաեըգատա պուլունմամալարընը միւմայիլէյհիւմա ըրճա վէ նիեազ իթմիշլէր իսէ տէ, ասլա հէվալէյի սէմմ ու իթիպար իթմէմիշ օլտուղու վէ միւմայիլէյհիւմա զիհատէսիյլէ գօրգարագ ատատա աշաղը եօգարը կիճէ սաաթ 3 1/2 ա գատար տօլաշըպ, պարընաճագ պիր եէր պուլամատըգլարընտան վէ գըեըլարտա պիր կէմիեէ տէ րասթ կէլմէտիքլէրինտէն, սահիլի սէլամէթէ միւվասէլէթլէրինտէն մէյուս պուլունտուգլարը էսնատէ, ուզէրլէրինէ գուրտլարըն հիւճումլարընը կէօրմէլէրի իլէ իթտիքլէրի ֆէրեատ ու ֆիղանլարը, տէնիզ գըեըսընտա պուլունան պիր խըլամ կէմիսինտէն իշիտիլիպ, գարտալը տէրհալ սանտալ կնտիրիպ սէտահա տօղրու կիթմիշ վէ պու պիչարէլէրի գուրտլարըն բէնչէսինտէն գուրթարմըշ տըր ։

ՁԻՐՔԻՒԼԱՐԻԱ

Էֆէնտի,

Մահէլլի մէրքէզի Բարիզտէ պուլունան Բէօլինիօն նամ Ֆըրանսըզ շիրքէթի սիկուրթայի պահրիէսի, պու քէրէ վաբօր վէ եէլքէն կէմիլէրինի թահթը սիկուրթաեա վազը իչին մէղունիէթի քեամիլէ իլէ պիզլէրի Տէրսաատէթտէ աճէնթօ նասպ խյլէմիշ օլտուղունու պէեան իլէ, ալթը միլեօն ֆըրանգ սէրմայէսի պուլունմ․ սը վէ Բարիզին միւթէպէրանը սարաֆան վէ թիճճարանը հիսսէտարլըղը վէ թահիւաթընը թէմամի իլէ իճրա իթմէսի ճիհէթի իլէ Ֆըրանսանըն պու մաղուլէ գումբանեալարընըն էն ճէսիմլէրինտէն պիրիսի օլուպ, հադդան էմնիէթի ամմէնէ նայիլ օլան մէզքիւր Բէօլինիօն գումբանեասընըզ տախի էմնիեէթ իտէրէք, մէզքիւր գումբանեա իլէ իշ իթմէք իչին պիզլէրէ միւրաճաաթ իտէճէյինիզի մէմուլ իտէր վէ պու պապտէ հէր նէ սըփարըշ օլունուր իսէ, անիտէ իճրա իտէճէյիմիզի պէեան իտէրիզ ։

Տ․ ԼԸՊԷ Է ՖԻԶ, ՎԻՔԹՕՐ
Գալաթա Բէրշէնպէ բազար

ԻԼԱՆ

Կէմիտէ պէքճիլիք իտէն պէեազ ըէնքտէ վէ ուզէրինտէ գըզըլճա պէնէքլէրի պուլունան վէ Ինկիլիզ ճինսինտէն օլան պիր քէլբ ․ Բաղքալէա կիւնիւ Պէյօղլուտա սահիպինին արգասընտան կիթտիկի սըրատա ղայիպ օլմուշ օլտուղունտան, հէր քիմ քի պուլմուշ իսէ, Պէյօղլուտա Գալաթա սարայը գարշըսընտա վագը Գաֆէ Գարամանօս նամ գահվէխանէեէ կէօթիւրտիւքտէ, լայըգըլը պագշիշ վէրիլէճէյի ։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ԱՎՍԹՐԻԱ ՎԷ ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ

Բուկրէշ, 29 ապրիլ

Իմբէրաթօր պու ախշամ պիր զիաֆէթ քէշիտէ իյլէտի․ պու զիեաֆէթտէ Բուս գօրվէթինին զապիթանըյլա ըշգօտրա ըխսքոպոսլարը վէ ըրճալը մէմլէքէթ հազըր պուլունմագտա իտիլէր ։

Թաամ էսնասընտա իմբէրաթօրը միւշարիլէյհ, «ղայէթ ազիզ պիրատէր վէ տօսթում Բուսիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրինին չէվգինէ պատէնուշ իտէրիմ վէ պու կիւն իմբէրաթօրը միւշարիլէյհին եէվմի մախսուսու զիյնէթինի իճրա իտէրիզ» տէմիշ տիր։ Պունուն ուզէրինէ մուզիգա Բուսիանըն նազմէյի միլլիէսինի թէրէննիւմ իյլէմիշ վէ մուզիգա արասընտա իմբէրաթօր իլէ քեաֆֆէյի միսաֆիրլէրի ահադտա պուլունմուշլար տըր ։ Պու միսաֆիրէթլէ տէվլէթի Ալիեէ իլէ Բուսիա զապիթանընա նըշանլար վէրիլմիշ տիր ։

ԹԻՒՃՃԱՐԻՑԷ

Լիվըրբուլ 30 ապրիլ․

Միա․ Ն․ Օր․ բամուղու	8 1/8
Տօլլարա էյի ճինս	5 1/4
Պու կիւնքի սաթըշ	12,000 պալէա
Բիազա տուրկուն	

ՍԱՐՐԱՖԻՒ

Լօնտրա, 30 ապրիլ․

Էսհամը Ումումի աշըլտը	43 1/2 5/8
» » գաբանտը	43 5/8
65 »	71 1/4 3/4
69 »	54 5/8 7/8
Պօն տիւ Թրէզօր (Սէրիա․ Բ․)	86 1/8 3/8
1873 »	53—
Ինկիլիզ գօնսօլիտի	94 1/8 1/4

Բարիս 30 ապրիլ․

Էսհամը Ումումիյէ գաբանտը	43 72 1/2
1865	365
1869	275
1873	263 50
Բումէլի շըմէնտըֆէր սէհիմլէրի	124 25
Ֆըրանսըզ ֆօնտօսու 5 %	105 27 1/2
» » 3 %	63 85
Իթալիա	71 20

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Է․ Հ․ Ում․ ապրիլ 18 ագշամ գաբ․	48 29
« ապրիլ 19 սապահ աշըլտը	48 30 1/2
« էն եիւքսէք	48 31
« էն աշաղը	48 29
« Սաաթ 5	48 29
Իսթիգրազ 1863 ին	355
« 1865	361
« 1869	279
« 1872	87
« 1873	270
Քրէտի ժէնէրալ գ․ ք․	12 3
Սօսիէթէ ժէնէրալ ագսիօնլարը գ․ ք․	8
Սօսիէթէ Օթօման գ․ ք․	5 34
Ստամպօլ պանգասը ագսիօնլարը գ․ ք․	6 35
Պանգ Գօմէրսիալ	
« Վէրիսի	
» Սօսիէթէ Օսթրօ Թիւրք	
Շըմէնտըֆէր սէհիմլէրի	126 75
Թրամվայ հիսսէլէրի	360
Քրէտի Հէլէնիք լըգօնթօ	
Լօրիում մաատէնի ագսիօնլարը	69
Գուբօն աքօնթօսու փարա	45
Ագճէ ֆայիզի	6
Բէբօր կէլէճէք	3
Հէփալէսիզ	

ԳԱՄԲԻՕ ՖԻԵԱԹԸ

Ինկիլիզ լիրասը	․իւչ այ վատէլի
Ֆրանգ	

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Ինկիլիզ լիրասը	110 10
Ֆըրանսըզ ալթունու	87 36
[illegible]	89 05
Գըրմըց ալթունու	51 15
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	102 05
Մէթալիք ֆարգը	105 10
Պագըր	130 20
Պէշլիկ	104 52
Գուպօն գայմէսի գարիք	6 53

ՆԷՎԻՑԷ

Պէրլինտէն եազըլտըղընա կէօրէ, իքի սէնէ էվվէլ Ավսթրիատա օլտուղունուն միսլի օլարագ չիմտի ումուրը մալիեէճէ Պէրլինտէ ազիմ պիր պուխրան հիւքմիւնի իճրա իթմէքտէ տիր ։ Պու սէպէպտէն պիր խայլի թիւճճար շիրքէթլէրի իլէ պանգալար քիւլլիեէթլի զարար ու զիեան իլէ իֆլասա չըգմագտա տըրլար։ Հաթթա Պէթհօ նամ պէօյիւք պանքէր պիր գաչ միլեօն Թալէր զիեանա ուղրատըղընտան քէնտու քէնտուսինի թէլէֆ իթմիշ տիր ։

— Պիւլթէն Ֆըրանսէ նամ ղազէթա Ֆըրանսըզ րէսսամը մէշհուրէսինտէն Վալտիքին էօմրիւնիւն 109 ունճու սէնէսի օլմագ մինասիպէթի իլէ ½ օլան շէնլիքլէրի նագլ խյլէտիկի սըրատա չօգ եաշամըշ օլան պիր գաչ զէվաթըն իսիմլէրինի պէեան իթմիշ տիր ։ Թօմաս Բար նամ պիր Ինկիլիզ տիլէնճի 120 եաշընտա էվլէնմիշ վէ պու ատամ օն պէշլինճի ասըրտա տօղարագ օն եէտինճի ասըրտա վէֆաթ իթմիշ տիր, վէ օն գատար գըրալլարըն թէպէտտիւլիւնի կէօրմիւշ ։ Պունտան պաշգա 973 սէնէսինտէ տօղան Բէլէրէնպալա նամ բաբաս 169 եաշընտա վէ Սօվարէշէնկ նամ բաբաս տախի 142 եաշընտա վէ Թօրղար նամ բաբաս 115 եաշընտա օլարագ վէֆաթ խյլէմիշ տիր ։

— Պու քէրէ Վիէննատա Թահրիրի նուֆուս իճրա օլունտուգտա, շէհրի մէզքիւրտէ պիր միլեօն 1,999 նուֆուս պուլունտուղու անլաշըլմըշ տըր ։ Շէհրին մուսթահֆըզ ասաքիրի, եանի, 25 պին քիշի, մէզքիւր սայըըն տախիլինտէ տէյիլ տիր ։

Վիէննանըն վարուշլարընտա 200 պին նուֆուս վար տըր ։

ՆԱՆԱԿ ԵՐԵՒԱՆԻՑ

Մարտի 10–ին

Այս նամակիս նիւթը կամենում եմ նուիրել Երեւանի նահանգում ցրուած քրդերին, որոց վերաբերութեամբ մի քանի խօսք ասելը ես իմ կողմից բոլորովին աւելորդ չեմ համարում։ Քրդերի միակ պարապմունքը անասնապահութիւնը և խաշնարածութիւնն է, և որովհետև այդ ժողովրդի շատ սակաւ մասը բնակուած է մի հաստատ հողի վրայ, այդ պատճառաւ ինձ դժուար է որոշել նոցա բնակութեան տեղը։ Կրօնը մահմետականութեան մի ճիւղն է, հետեւելով սոյն այս կրօնի հիմնադրի աշակերտ Աբուբեքիրի և Օմարի ադանդին։ Ուսում, լուսաւորութիւն և դաստիարակութիւն քրդի ականջին դեռ եւս չը լսուող բառեր են, չըկայ մի ուսումնարան որի մէջ կրթուեր մի քուրդ մանուկ։ Հայրը ունի մի պարտականութիւն իր զաւակի վրայ՝ վարժեցնել նրան ձիարշաւութեան, զինախաղութեան և վերջապէս աւազակութեան մէջ, ահա՛ մի հօր դէպի իր որդին ունեցած պարտքը, որ կատարում է ամեն ճշտութեամբ։ Քրդերի մէջ գրագէտ անձինքներ շատ սակաւ ենք պատահում, գրում են արաբական տառերով և ունեն իրանց մայրենի բարբառը։ Եթէ նայելու լինենք սոցա տնտեսական կեանքի վրայ, շատ անմխիթար դրութեան մէջ կը գտնենք տեղացի ժողովրդի հետ համեմատելով. սոքա մեծ մասամբ ապրում են վրաններում, քուրդը իր տան կայք-կարասին բոլորը կարող է մի օրում տեղափոխել այնտեղ, ուր աւելի յարմարաւոր է իւր կեցութեանը։ Ձմեռը վրանները մօտեցնում են առաւելապէս հայ գիւղերին, իսկ մայիս ամսից սկսած չւում են Արարատ, Արագած և այլ սարերի ստորոտները, որոց կանաչազեղ հովիտներում և ականակիտ ջրերի մօտ հիմնում են իրանց անշուք բնակարանները. այստեղ նոքա իրանց ոչխարի ստացած կաթից պատրաստում են իւղ, պանիր պատուական տեսակից և վաճառում են Երեւանում, Ալէքսանդրապօլում և Նախիջեւանում։ Առ հասարակ քուրդը այս տեղերում մի վայրենի և անասնաբարոյ անուն ունի ժառանգած, մէկը միւսին անպատուելու դիտմամբ, ցոյց տալով նորա կոպտութիւնը և անշնորքութիւնը, կարճ խօսքով ասում է «դու քուրդ ես»։ Ձը նայելով քրդերի վրանաբնակ և գրեթէ մարդկութիւնից հեռացած կեանքին, նրանք հիւրասէր են. նոցա վրանը ընդունվում է հիւրը, թող ինչ ազգից նա լինի, բայց ինչ էք կարծում, եթէ նոյն իսկ այդ հիւրը հանդիպէր նրան մի վերստ հեռաւորութեամբ իր բնակարանից, —նրան կողոպտելը և մինչև անգամ կեանքից զրկելը ևս քրդի ամենասրբազան պարտքերից մինն է համարուած։ Ձինախաղութեան և ձիարշաւութեան մէջ այս ժողովուրդը հռչակաւոր անուն ունի վաստակած. եղել են փորձեր երկու քուրդ 7–8 ճանապարհորդի կողոպտած։ Խեղճ ճանապարհորդը գուշակում է իր թըշուառ վիճակը երբ տեսնում է հեռուէն քրդին բազմած իր նժոյգի վըրայ, մի ձեռքում երկայն տէգը, միւսում ձիու սանձը բռնած, կայծակի արագութեամբ կանգ է առնում ճանապարհորդի առջև, վերջինը չի համարձակել մերժելու ասիացի հերոսի ամեն մի չնչին պահանջն անգամ, իսկ եթէ սորա երակներում վազում է նոյն աշխոյժ արիւնը և նա քաջ սիրտ ունի, —այդ ժամանակ ի հարկէ բացւում է մրցութեան սարսափելի ասպարէզը։

Քրդերը առհասարակ վեհանձն և աներկիւղ ոգու տէր են, նոցա վերջին և աղքատ հովիւը կրում է իր վրա զէնք։ Երկայն և կռացած սուրը քրդի սիրելի առարկաներից մինն է, որը միշտ քաշած ունի մէջքից, մի քանի լայնաբերան ատրճանակներ խրուած են լինում իրանց պատշաճաւոր տեղերը, իսկ յաղթանդամ թիկունքը բեռնաւորուած է լինում նորա նուիրական վահանով, որը պաշտպանում է նորան մենամարտութեան մէջ փայտի և սուրի հարուածներից։

Քրդերի հագուստը բոլորովին նըրկարչական է՝ գլուխների մազը սաէպ սաէպ թրաշում են, գլխարկները գոյանում են մի ֆէսից փաթաթած գոյնզգոյն դաշկինակներով, վերարկուի տակից հագնում են երկայն անթարի, իսկ մէջքերը ամրացրած են լինում հաստ գօտիով, կօշիկների դոյնը լինում է կարմիր կաշիից որոնց կրունկների տակ բևեռած երկաթը ունի երկու

խոշոր ատամներ ։ Սոքա տարուայ մեծ մասում բնակուելով ծաղկաւէտ սարերի վրա, բնութեան թարմ օդով մեծացած քուրդը լինում է հսկայ դիրքով և ամուր կազմուածքով. պարզաբար և անհոգ կեանքը շատերին հասցնում է խորին ծերութեան ։ Քրդերի մէջ ամուսնութիւնը կատարւում է մի քուրդ կարդացողի միջնորդութեամբ. Մի կողմ թողնելով ամուսնութեան ծիսի և արարողութեան վրա երկար ու բարակ խօսելը, քանի մի խօսք ես ասեմ նոցա կանանց մասին։ Ինչպէս քաջասիրտ և աներկիւղ է քուրդը, նոյն իսկ այդ յատկութիւններով զարդարուած է և նրա կինը ։ Քրդուհու ձեռնամուխ եղած գործերը հաղիւ թէ կերևակայէ Հայ կինը ։ Նա մեծաւ ուրախութեամբ ընդունում է իր մարդու բերած աւարը, երբ նա յափշտակել էր իւր վրանից հեռու խեղճ ճանապարհորդից ։ Քրդի վրանի մէջ վըտանք պատահելիս քրդուհին իբրև տղամարդ փայտի և զէնքի օգնութեամբ պաշտպանում է իր ամուսինը, երեխան, կալուածքը և վերջապէս շունը, և եթէ հարկ է լինում, առանց ախ քաշելու, թափում է իւր արիւնը ։ Քրդի կինը նստած իր վրանի դռան մօտ, մանում է թելը, հսկելով ոչխարի հօտին, որ արածում է նրանից ոչ այնքան հեռու մարգագետնի կանաչ խոտի վրա ։ Եթէ մի անհաւատ ձեռք մտենայ նոցա, քրդուհին նետի արագութեամբ փայտը ձեռքին համնում է, իր սոսկին պաշտպան հանդիսանալով իւր հօտի վերջին այծիկի ։

Ինչպէս վերը պատմեցի, քուրդը թէ ոչխարը և թէ նորանից ստացած արդիւնքը վաճառում է քաղաքում, բայց ինչ կատակերգութիւն են խաղում նոցա հետ տեղացի ժողովուրդը. մի թուրք հարցնում է ոչխարի գինը գրաւելով դէպի ինքը քրդի ուշադրութիւնը, մի այլ թուրք խոհեմաբար անհետացնում է ոչխարներից մինը, մի հայ կպցնում է խեղճի մերկ վզին մի ձայնաւոր ապտակ, երկրորդը նորա գլխից մատով գետին է գլորում նորա գլխարկը։ Քուրդը միայն է շրջապատուած իրեն արհամարող ամբոխով, նա լուռ և մունջ տանում է ամեն անպատուութիւն։ Բայց եթէ դոցանից մէկը հանդիպեց նորան անապատում, յայնժամ աղնիւ ընթերցող, հաւատացնում եմ քեզ, եթէ չապրիլը ուղի, բաճկոնն էլ հետը կտայ առանց խօսելու ։

Ա. Եր.
(Մշակ)

ՋԵՐՄԱՉԱՓ

Բ.

Հարկադրուած եմ պահ մի բուն նիւթէն շեղիլ ։

Ողջամիտ աղդայիններէն բաւական անձինք մեր նախորդ գրուածոյ պարունակութեանը նկատմամբ իրենց գոհունակութիւնը յայտնելով հանդերձ նաև լեզուին նկատմամբ, պահանջեցին որ մեր յաջորդ գրելիքն հ յկաբան լինին և ոչ թրքաբան իրենց նախորդացը պէս ։

Ուստի այս անգամ, երբ մեր խօսումը կատարելու կը գանք – թէև մի և նոյն նիւթոյն վրայ երբեմն այս և երբեմն այն լեզուաւ խառն խօսիլ ու շարունակել թէ հեղինակութեան օրինաց և թէ մեր կամաց հակառակ անկարգութիւն մ'է, բայց ժողովրդային հզօր ձայնէն սոսկալով – ահա կը փափաքինք այնպէս ինչպէս կը պահանջուի մենէ ։

Ապա բուն նիւթին անցնելով դարձեալ կը կրկնենք մեր նախորդ յօդուածի խօսքը թէ ջերմաչափի գործածութիւնը ամէն կարգի անձանց օգտակար է ։

Այն գործին ինչպէս առողջաբանական ուսման մէջ ընդարձակ շրջանակ մի պահելու, նոյնպէս արուեստագիտական ճգանց ու յառաջադիմութեան հետ, իբր յառաջադիմական անհրաժեշտ պայման ու կէտ, մեծ դեր մի կատարելու զօրութիւնն ունի։

Բժիշկը և հիւանդը, մեքենագործն ու շերամատէրն որքա՜ն հարկ ունին օդին ջերմութեան ու ցրտութեան աստիճանները գիտելու. ապա քանիօ՜ն պէտք ունին ջերմաչափի գործածութեան ։

Երբ այս կը խօսինք, կարծեմ ո՛չ խնդրոյն սոսկ մակերևոյթէն քսուելով անցած կը լինինք և ոչ խիստ խորերը թափանցելու մտօք մանրակրկիտ քննութեան հարկ կունենանք մեր առջևը ։

Թերևս առարկուի մեզ թէ մարդիկ շօշափողութեամբ կարող են օդոյ վիճակը իմանալ։

Այս առարկութիւնը մինչև մի կէտ ստոյգ է, բայց չէ կարող օդային ելևէջի մէն մի աստիճանի համար ընդունուիլ։

Մարդիկ, ճշմարիտ է որ, իրենց արտաքին մորթոյն՝ օդոյ հետ շօշափմամբն ու շփմամբը կարող են նորա ցուրտ կամ ջեր կամ այս ջերին ու ցրտին մաս մ'առաւել կամ նուազ լինելը զգալ, բայց բնութեան այս հանրաւէր ջերմաչափը, համբակ արհեստաւորի մի շինած գործիքին նման, թերի է և անկատար զոր հանճարը անզգայ նիւթերու վրայ հանելով կատարելագործած է, և որով, ինչ որ մեր բնատուր ջերմաչափը չէ կարող անել, արուեստական ջերմաչափը կարող է օդոյ ամենափոքր փոփոխմանց ամենամանր տարբերութիւնները աստիճաններու վրայ յստակ որոշել, մէն մի ստորաբաժանման կէտերու վրայ կանգ առնել զորս գիտել միշտ կարևոր է արհեստաւորին և որոյ անվրէպ ճշգրտութիւնն ու գիտութիւնը շատ աշխատասէրներու հային ու փառքին ասպարէզ բացած են ։

Ընդհանրապէս ժամացոյցները՝ ձըմեռնային եղանակի մէջ յառաջ կ'երթան և ամառնային եղանակի մէջ ետ կը մնան, որոց պատճառը բնական է ։

Ժամացոյցի մի ճօճանակն առկախ բռնելով զանի ճօճող մետաղեայ թելը քանի երկայն լինի, համեմատաբար նոյնքան սակաւ կը ճօճէ, իսկ որքան կարճ լինի նա, ընդհակառակը, նոյնքան աւելի կը ճօճէ ։

Մետաղները, որովհետև ջերմութեամբ կ'երկարին և ցրտութեամբ կըկարճին, ամռան տաքէն և ձմռան սառէն կը փոփոխին իրենց երկայնութենէն, որով ճօճող թելերն աւելի կամ սակաւ ճօճելով, ըստ որում ժամացոյցի մի սլաքին նահանջն ու նկըրտումը ճօճման սակաւ կամ առաւել լինելէն կախումն ունի, այսպէս ետ կըմնայ (ժամացոյց մ՚) ամռան տապի այդ ուժէն և յառաջ կը վարի ձմռան ցուրտի ճնշումէն ։

Այս որքան կը պարտի գիտել հասարակութիւնը՝ նոյնքան և առաւել ժամագործը ։

Նրնայ իմացուիլ թէ ժամագործը մետաղի և ջերի թէ տաքրաբանական և թէ բնագիտական յատկութիւններուն հմուտ լինելով հանդերձ՝ եթէ օրինաւոր ջերմաչափի մի գործածութիւնն ալ իւր արուեստագիտական ճիգերէն անբաժան պահէ՝ քանիօ՜ն տրամադիր է յառաջադիմելու ։

Թաթուլ
(Շուշանիկեան)

ԸՆԴ ԲԱՐՁՐ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

ՏԻՐԻՆ Վ․ՍԵՄՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԻՖԻ ՓԱՇԱՅԻ

ՊԱՇՏՕՆԵԻՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՇԱԿԵՐՏՈՒՀԵԱՑ

ԱԳԱՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Ի ԹԱՏՐՈՆՆ ՕՍՄԱՆԻԷ

1875 Ապրիլ 19 ՇԱԲԱԹ գիշեր ժամ 2

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

1. Մաղթանք վասն Օ- ԳՈՍՏԱՓԱՌ ԿԱՅՍԵՐ, խմբերգ, Տաճկերէն . ՊԻՐԹՆԻԱՆՄԲԻ
2. Նախերգ, «Կլյեօմ Թէլ» բիեանօ 4 ձեռքով . . . . ՌՕՍՍԻՆԻ
3. «Մառչ», խմբերգ, Հայերէն . . . . . . ՊԷՔՔԷՐ
4. (ա) Լա Շաս, (բ) Ֆանթէզի էնբրօնթիւ) բիանօ առանձին ՀԷԼԼԷՐ ՇՕՓԷՆ
5. Բօլէրթօ տիավօլօ, առանձներգ սօբրանօյի համար . . . . . . ՄԷՅԷՐՊԷՐ
6. «Նուադ առ աշխատութիւն», խմբերգ, գաղղիերէն . . . . ՔՕԱՋՕ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

7. «Գթութիւն» խմբերգ Իտալերէն . . ՌՕՍՍԻՆԻ
8. (ա) Լա Ֆիլէօզ (բ) Բօլգա տըլա ռէն) բիանօ առանձին ԼԻՍԹ ՌԱՖ
9. «Գիւթեալ սրինգն» առանձներգ, սօբրանօյի համար . . ՄՕՑԱՐԹ
10. «Զուն», խմբերգ, Հայերէն . . . . . ՍԻԼՀԷՐ
11. «Լը Պալ», բիանօ առանձին . . . . . . ՌՈՒԲԻՆՇԹԱՅՆ
12. Կիւրակէ, խմբերգ, Հայերէն . . . . . ԵՊԹ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

13. «Ողջոյն», խմբերգ, Հայերէն . . . . ՇՐՕՖՕՐԹ
14. «Նախերգ, «Թիթիւս», բիանօ, 4 ձեռքով, ... ՄՕՑԱՐԴ
15. «Ընտանի մէջ», խմբերգ, Գերմաներէն, ... ԱՇԹՕԼՑ
16. «Երկու կոյսեր» երկձայն նուագ (տուօ) գաղղիերէն, . . . «ԳՕՆԳՕՆ
17. «Գօնսէր», երկու բիանօյի համար . . ՄԷՆՏԷԼՍՕՆ
18. «Պարպիէ տի Սիվիլեա», օբերայի եղանակ, ... ՌՕՍՍԻՆԻ
19. Մաղթանք վասն Օ- ԳՈՍՏԱՓԱՌ ԿԱՅՍԵՐ ՊԻՐԹՆԻԱՆՍԲԻ

ԳԻՆՔ

Թիկնաթոռ (գօլթուգ) . .	2	մէճիտ
Նստարան Թատրոն (Նումէրօլու գանարէ)	1 1/2	»
Նստարան անթիւ (Նումէրօսուզ գանարէ)	1	»
Վերնատուն (եօգարըը) . .	1/2	»
Մուտք օթեկայ համար (տուխուլիյէ)	1	»

Տիկնայք մուտք վճարելէ ազատ պիտի ըլլան ։ (Գատընլար իչին տուխուլիյէ ալէտէլի ալընմայաճագ տըր) ։

ՐԷԻԻՆԻՒՕՆ

Ֆրանսա տէվլէթի իրատէսի թահթընտա օլարագ Բարիս շէհրինտէ 1855 սէնէսի միլատիէսինին շէհրը հաղիրանըն ալթընճը իհտաս օլունան ՐԷԻԻՆԻՒՕՆ նամ շիրքէթի սիկուրթայի պահրիյէնին ալթը միլեօն ֆրանք սէրմայէսի օլտուղու վէ շէհրի մէշհուրը մէզքիւր պօրսա ճատտէսինտէ օն նումէրօլու մաղազա մուամէլէյի զաթիյէսինէ մախսուս պուլունտուղունու իլան իտէրիզ ։

Տ. Լիպէ է Ֆիզ, Վիքթօր
Տէրխատտէթ աճէնթօսը

ԻԼԱՆ

Օրթաքէօյտէ, Եօրտամ եօգուշունտա, Ինկիլիզ քիլիսէսի իթթիսալինտէ, 8 արշըն էնիւզ վէ 100 արշըն տէրինլիքտէ, իքի Յ արաֆը սօգագ, վէ տիվարլա մուհաթ պիր գըթա արսա սաթըլըգ օլուպ, թալիպլէրինին, Պաղչէ գաբուտա Շէյխիւլիսլամ խանը ալթտաքի մաղազալարտան Ն. 1 մաղազատա, Զաքարիա էֆէնտի ճըգնաւորեանա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի ։

ԿԻԻՐԿԻ ԳԱԶԱ

Մէշհուր Լաֆօնթէնին էշարընտան նազմէն թիւրքճէյէ թէրճէմէ օլունմուշ տուր ։ Իպէր ու էնթիպահի վէ հիքեաեաթը վուհուշ վէ թույեուրի շամիլ տիր ։

Պաղչէ–գաբուսունտա Աճէմ Հասան աղանըն, վէ Զէմպէրլի թաշտա Ճէլիլ աղանըն տիւքքեանլարընտա, վէ տիրէքլէր արասընտաքի գըրաաթխանէլէրտէ, Աքսէրայտա վալիտէ ճամի գարշըսընտաքի գըրաաթխանէտէ սաթըլմագտա տըր ։

Ղաղէթա սաթանլարըն տախի պաղըրընտա պուլունուր ։

ԽՕՍՔ

ԱՍՅՅԵԱԼ Ի Ց. ԳՈՐԳԵՆԱՑ

Ի կաճառի

ՎԱՐԱԶԴԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Պու օգունմախա շայեան նութգ, կէչէն կիւնլէրմանզումէմիզտէ տէրճ իտիլտիքտէն պաշգա, Վարազդատեան ընկերութիւն իչին պիր մէնֆաաթ հուսուլի նիյէթիյլէ, պազը զաթլարըն արզու վէ ղայրէթինէ մէպնի, Տնտեսեան թապխանէտէ, րիսալէ գըլընդը տախի կիւզէլճէ թապ իթտիրիլմիշ տիր, վէ իքիշէր ղուրա սաթըլմագտա տըր ։

Պազը միլլէթ ղայրէթի չէքմէքտէ օլան զաթլար, բաղար կիւնլէրի քընտի սէֆա վէ րահաթըըղլարընը թէրք իլէ, պ'ը թագըմ թաշրալըլարը պաշլարընա թօբլաեարագ, մէճճանէն օգումագ վէ եազմագ էօյրէթմէքլիք ֆազիլէթի իճրասընա հիմմէթ իյլէտիքլէրի թագտիրտէ, նիչէ զաթլարըն, մէզքիւր ընկերութիւնը թէշվիգ նիյէթիյլէ, մէզքիւր րիսալէնին իշթիրասընա հիմմէթ իտէճէքլէրի ումիտի գավիտէն տիր ։

Սահիպ Ղազէթա
ԿԱՐԱՊԵՏ Օ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնճէմպիհ բազարընտա, Նումէրօ 41 Իբսի խանընտա